

Asia: VN/21301/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi hoitotakuusta

Lausunnonantajan lausunto

Onko vastaaja

Muu järjestö

Kannatatteko hoitoon pääsyn 7 vuorokauden enimmäisajasta luopumista ja 14 vuorokauden säätämistä pysyväksi hoitoon pääsyn enimmäisajaksi perusterveydenhuollon avosairaanhoidossa?

Kyllä

Mitä toimia alueellanne/toiminnassanne on tehty ja ollaan tekemässä 14 vuorokauden hoitotakuuseen pääsemiseksi?

-

Mitä haasteita alueellanne on tiukentuvan hoitotakuusääntelyn noudattamisessa?

-

Miten arvioitte tilanteen kehittyvän?

-

Avovastaus

SYL kiittää mahdollisuudesta lausua, onhan YTHS ja sen tarjoamat palvelut erityisen tärkeitä korkeakouluopiskelijoille. Opiskelijoiden palveluntarve on kasvanut pandemian jälkeen ja esimerkiksi mielenterveysongelmien määrä ei todennäköisesti tule laskemaan ainakaan lähitulevaisuudessa. YTHS on panostanut vahvasti uudistuksiin, jotka parantavat palveluiden tuottavuutta ja tehokkuutta. Hoitotakuu ja sen kiristyminen tuovat palveluiden tuottamiseen kuitenkin erityisiä haasteita, jotka SYL edellyttää huomioitavan YTHS:n toiminnan varmistamisessa rahoituksen suhteen.

Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry suhtautuu myönteisesti esitykseen 7 vuorokauden enimmäisajasta luopumiseksi perusterveydenhuollon avosairaanhoidon hoitotakuussa.

SYL kannattaa oikea-aikaista ja ennaltaehkäisyyn painottuvaa terveydenhuoltoa, mutta vallitsevan pitkittyneen sosiaali- ja terveysalan osaajapulaa sekä jo nyt vaillinaisten YTHS:n resurssien takia seitsemän vuorokauden hoitotakuuseen ei ole näkemyksemme mukaan mahdollista yltää.

Alueittain voimakkaasti vaihtelevien henkilöstösaatavuusongelmien takia esimerkiksi yleis- tai hammaslääkärin vastaanottoa ei ole aina mahdollista tarjota opiskelijalle ajoissa jokaisella YTHS:n viidellä toiminta-alueella, vahvasta digitaalsiin palveluihin panostamisesta huolimatta. 7 vuorokauden hoitotakuussa on myös riskinä, että tiukentuvien enimmäisaikojen vuoksi panostetaan yksinomaan ensimmäisen hoitokäynnin toteutumiseen, jolloin hoidon jatkuvuus voi kärsiä ja sisäiset hoitojonot voivat pidentyä.

SYL ilmaisee huolensa siitä, ettei 1.9.2023 voimaan astunutta 14 vuorokauden hoitotakuutakaan ole yhdessä kustannusten huomattavan nousun kanssa huomioitu riittävästi YTHS:n toimintaan kohdistetussa perusrahoituksessa.

SYL edellyttää YTHS:n perusrahoituksen varmistamista siten, että opiskelijoille kyetään tarjoamaan 1.9.2023 voimaan astuneen hoitotakuun mukaiset toimivat ja saavutettavat yleis-, mielen- ja suunterveyden palvelut. Kesken vuotta neuvoteltavien perusrahoituksen ulkopuolisten valtionavustusten täysimääräisessä hyödyntämisessä on ollut haasteita, sillä ne ovat luonteeltaan lyhytvaikutteisia ja määräaikaisia, ja päätökset niistä on tehty tyypillisesti vasta kalenterivuoden puolivälissä.

Korkeakouluopiskelijoiden terveydenhuoltopalveluiden rahoituksen vahvistamisessa on SYLin mukaan huomioitava opiskelijoiden jo nyt niukka toimeentulo. Vaihtoehtoja ovat ylimääräiset rahoitukset valtiolta tai muilta tahoilta tai opiskelijoiden maksaman prosentuaalisen osuuden pienentäminen.

YTHS:n perusrahoituksen kohdalla on huomioitava säätiön toimintaympäristöön liittyvät erityispiirteet sekä hoidontarpeen arvioinnin vaatimat lisäresurssit. YTHS on nostanut STM:lle toimittamassaan selvityksessä (16.8.2023) esille hoitotakuun aiheuttavan välittömästi esimerkiksi 4-5 uuden terveydenhoitajan tarpeen jo pelkästään hoidontarpeen arviointiin liittyvänä lisäresursointina.

Korkeakouluopiskelijoiden terveystalouteen liittyy lisäksi erityisiä kausiluonteisia kysyntäpiikkejä. Piikit painottuvat etenkin kalenterivuoden alkuun sekä syksyyn, kun uudet opiskelijat aloittavat opintojaan eri puolilla Suomea. Tämä lisää painetta YTHS:n toimintaan, sillä hoitotakuun on toteutettava myös kysynnän nopean kasvun aikana. Painetta lisää myös opiskelijamäärien kasvu.

Sillanpää Jani
Suomen ylioppilaskuntien liitto ry.